

CYNGOR SIR YNYS MÔN / ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL

PWYLLGOR:	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
DYDDIAD:	29 Tachwedd 2023
TEITL YR ADRODDIAD:	Polisi Indemniadau'r Cyngor
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Adolygu a Chefnogi'r Polisi Presennol
ADRODDIAD GAN:	Robyn Jones, Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol RobynJones@ynysmon.llyw.cymru 01248 752134
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) /Swyddog Monitro Lynn Ball@ynysmon.llyw.cymru 01248 752586

1. CYFLWYNIAD

Mae Gorchymyn Awdurdodau Lleol (Indemniadau ar gyfer Aelodau a Swyddogion (Cymru) 2006 ('y Gorchymyn') yn caniatáu i awdurdodau lleol gynnig indemniad (ac yswiriant) i aelodau a swyddogion wrth gyflawni dyletswyddau eu rolau perthnasol.

Yn 2011 fe benderfynodd y Cyngor hwn fabwysiadu'r pŵer a roddwyd iddo o dan y Gorchymyn drwy gynnig indemniadau i aelodau a swyddogion yn unol â pholisi ('y Polisi') a fabwysiadwyd ar yr un pryd.

Yn 2013 cafodd y Polisi ei ddiwygio i gynnwys argymhelliad gan Lywodraeth Cymru sef y dylai unrhyw indemniad a gynigir i aelod etholedig o dan y Gorchymyn mewn achosion yn ymwneud ag amddiffyn honiad o dorri'r Cod Ymddygiad fod yn destun cap o ugain mil o bunnoedd.

2. Y POLISI PRESENNOL

Cafodd y Polisi ei adolygu ddiwethaf yn 2021 ac mae ar gael ar wasanaeth mewnwyd y Cyngor (MonITor a'r Porth Polisi). Mae copi o'r Polisi presennol ynghlwm.

Yn ddiweddar mae nifer o aelodau etholedig wedi holi am y Polisi ar ôl gweld cyfeiriadau tuag ato a'r Is-bwyllgor Indemniadau (sy'n ymddangos ar y rhestr o Bwyllgorau mewn adroddiadau cyfnodol i'r Cyngor llawn ar gydbwysedd gwleidyddol).

Dyma gyfle felly i gyflwyno adroddiad ffurfiol i'r Pwyllgor hwn ar y Polisi gan ei fod yn berthnasol i gylich gorchwyl y Pwyllgor gan ei fod yn ymwneud ag adnodd sydd ar gael i aelodau etholedig wrth gyflawni eu swyddogaethau democrataidd.

3. GWEITHREDU'R POLISI

00779076

Mae'r Cyngor wedi sefydlu Is-Bwyllgor Indemniadau sy'n gwneud penderfyniad ar geisiadau am indemniad sy'n cael eu cyflwyno yn unol â'r Polisi. Dim ond ychydig bach iawn o geisiadau sydd wedi cael eu cyflwyno erioed ac nid oes unrhyw geisiadau wedi cael eu cyflwyno yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Hyd yn oed cyn yr argymhelliad gan Lywodraeth Cymru i osod cap ar indemniadau, roedd yr Is-bwyllgor yn ystyried gosod cap ar unrhyw indemniadau cyn eu caniatáu.

Mae'r Polisi'n cadw'n gaeth at delerau'r Gorchymyn sy'n rhoi'r hawl i ganiatáu indemniadau. Mae yswiriant y Cyngor eisoes yn cynnig indemniad ar gyfer y rhan fwyaf o faterion y gellir eu hindemnio. Felly, mae'r rhan fwyaf o weithgareddau a gyflawnir gan swyddogion ac aelodau yn rhinwedd eu swyddogaethau swyddogol ar ran y Cyngor wedi'i diogelu gan yswiriant felly nid oes angen indemniad ychwanegol, penodol.

Mae gan y Cyngor yswiriant ar gyfer aelodau etholedig a swyddogion os caiff unrhyw gamau eu cymryd y neu herbyn hwy fel unigolion yn hytrach na'r Cyngor ei hun. Mae'n hanfodol bod y gweithgareddau y cwynir yn eu cylch yn ymwneud ag awdurdod perthnasol aelodau etholedig a swyddogion y Cyngor. Mae'r yswiriant ar gyfer honiad o ddifenwad yn erbyn aelod etholedig yn mynnu cyfraniad o 10% tuag at unrhyw gostau neu iawndal a ddyfernir.

Mae'r yswiriant, wrth gwrs, yn cael ei gynnig yn amodol ar delerau ac amodau manylach, ac, yn y pen draw, yswiriwr y Cyngor fydd yn penderfynu os ydi'r polisi yswiriant yn diogelu'r mater unigol ai peidio.

Mae un maes lle nad oes yswiriant ar ei gyfer, ac sydd yn dod o dan gwmpas y Gorchymyn a'r Polisi, sef y pŵer i gynnig indemniad i aelod etholedig i ymorol am gostau yn gysylltiedig ag amddiffyn honiad o dorri Cod Ymddygiad y Cyngor.

Mae'r Polisi'n rhoi'r disgresiwn i'r Is-bwyllgor ganiatáu indemniad yn achos honiad o dorri'r Cod. Ond mae'r Polisi hefyd yn nodi a darparu canllaw i'r Is-bwyllgor ar y materion y dylid eu hystyried a'r amodau a chyfyngiadau posib y dylid eu gosod wrth ganiatáu indemniad.

Os canfyddir bod aelod etholedig wedi torri'r Cod a'i fod yn cael ei wahardd neu ei ddiarddel, mae'r ddeddf yn mynnu bod rhaid iddo ef/hi ad-dalu'r indemniad. Os ydi'r gosb yn llai difrifol na gwaharddiad y Pwyllgor Safonau'r Cyngor fydd yn penderfynu a ddylid ad-dalu'r indemniad ai peidio.

Bydd y Polisi'n cael ei adolygu'n ffurfiol yn gynnar yn 2024, a bydd swyddogion yn manteisio ar y cyfle i geisio barn y pwyllgor hwn ar unrhyw faterion y dylid eu hystyried fel rhan o'r adolygiad hwnnw.

4. ARGYMHELLIAD

Gan fod y Polisi hwn yn cael ei fabwysiadu gan y Cyngor llawn bydd rhaid i unrhyw newidiadau sylweddol gael eu cadarnhau ganddo. Fodd bynnag, caniateir i fân newidiadau i'r Polisi (megis newid geiriad neu eglurhad) gael eu gwneud gan y Swyddog Monitro o dan bwerau dirprwyedig.

Yn amodol ar yr uchod, gofynnir i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd:

- (a) Nodi'r Polisi a'i bwrpas, sef arfer y bwerau a roddir i'r Cyngor gan y Gorchymyn;

(b) Ystyried a ydynt am i'r adolygiad nesaf o'r Polisi fynd i'r afael ag unrhyw fater penodol.

Cyngor Sir Ynys Môn

POLISI INDEMNIAU AR GYFER AELODAU A SWYDDOGION

Fersiwn 1.2 (Ionawr 2021)

Am y polisi hwn

- Mae'r Cyngor yn meddu ar y disgresiwn i ganiatáu indemniadau ar gyfer costau cyfreithiol i aelodau ac/neu swyddogion, mewn rhai amgylchiadau
- Rhaid i unrhyw gais fodloni'r gofynion gweithdrefnol sydd wedi eu nodi yn y polisi
- Bydd unrhyw gais a dderbynnir ac sy'n cynnwys y wybodaeth sy'n ofynnol dan y polisi, yn cael ei benderfynu gan yr Is-Bwyllgor Indemniadau, sy'n is-bwyllgor o'r cyngor llawn
- Fel arfer, bydd yr is-bwyllgor yn cyfarfod yn breifat. Mae'r polisi hwn yn nodi'r broses y dylid ei dilyn yn y gwrandawriad.
- Mae'r polisi'n nodi'r cyfyngiadau y gellir eu gosod ar unrhyw indemniad a ganiateir, yr amgylchiadau lle gellir caniatáu indemniad ac unrhyw ddarpariaethau ar gyfer ad-daliad yn amodol ar gasgliad y trafodaethau

Hanes Adolygu

Fersiwn	Dyddiad	Crynodeb o'r newidiadau
1.0	5/3/2013	
1.1	Ionawr 2018	Dim eu hangen
1.2	Ionawr 2021	Newid teitl swydd

Dyddiad yr adolygiad nesaf	
Adolygir y Polisi hwn yn:	Ionawr 2024
Cynhelir yr adolygiad gan:	Swyddog Monitro

Manylion cyswllt:

Lynn Ball - Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro
lynnball@ynysmon.gov.uk / ffôn: 01248 752586

Byddwn yn falch o ddarparu'r polisi hwn ar ffurfiau eraill. Defnyddiwch y manylion cyswllt uchod os gwelwch yn dda.

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg.

This document is available in English.

Y POLISI A'R WEITHDREFN AR GYFER INDEMNIAU

Materion yn ymwneud â Cheisiadau ar gyfer Indemniadau a Phenderfynu arnynt yn unol â Gorchymyn Awdurdodau Lleol (Indemniadau i Aelodau a Swyddogion) (Cymru) 2006

A. Gweithdrefn

- 1.1 Defnyddir y weithdrefn hon pan fo Cyngor Sir Ynys Môn ("y Cyngor") yn derbyn cais ("y Cais") gan Aelod neu Swyddog o'r Cyngor ("yr Ymgeisydd") am indemniad yn unol â Gorchymyn Awdurdodau Lleol (Indemniadau i Aelodau a Swyddogion)(Cymru) 2006 ("y Gorchymyn") gyda'r Cyngor wedi mabwysiadu pwerau'r Gorchymyn hwnnw trwy benderfyniad dyddiedig 12 Mai 2011.
- 1.2 Lle rhoddir indemniad bydd yn cyd-fynd â gofynion a chyfyngiadau'r Gorchymyn sy'n rhoi'r hawl i roi indemniad.

2. Y Cais

- 2.1 Fe all y Cais am indemniad osod allan unrhyw faterion y mae'r Ymgeisydd yn eu dymuno ond rhaid iddo gydymffurfio gyda'r anghenion lleiaf canlynol (lle bo'n berthnasol i'r Cais).
 - 2.1.1 Rhaid iddo fod yn ysgrifenedig ac wedi'i gyfeirio i Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro y Cyngor.
 - 2.1.2 Rhaid iddo fod wedi'i arwyddo gan neu ar ran yr Ymgeisydd.
 - 2.1.3 Rhaid iddo nodi'r swm y ceisir yr indemniad amdano.
 - 2.1.4 Rhaid nodi enw a chyfeiriad y Cyfreithiwr gyflogwyd gan yr Ymgeisydd yn y mater lle ceisir cael indemniad ("y Mater"). Rhaid rhoi enw'r Cyfreithiwr unigol sy'n delio â'r mater ynghyd ag unrhyw berson arall sy'n ennill ffi ac a fydd yn delio gyda'r mater ynghyd â'u cyfraddau costau yn ôl yr awr neu ffi a gytunwyd a chrynodeb o'u profiad ym maes gwaith y Mater.
 - 2.1.5 Nodi unrhyw fargyfreithiwr a gyflogwyd gan yr Ymgeisydd yn y Mater ynghyd â'r cyfraddau fesul awr y cytunwyd arnynt neu'r ffi briff y cytunwyd arni i'w cyflogi. At hyn, rhaid rhoi manylion am brofiad y bargyfreithiwr ym maes gwaith y Mater.
 - 2.1.6 Nodi unrhyw dyst arbenigol neu unrhyw dyst arall y bydd yr Ymgeisydd yn talu ei g/chostau wrth ddelio gyda'r Mater ynghyd â manylion am y costau hyn yn ôl cyfraddau fesul awr, ffi gytunedig neu amcangyfrif o'r costau, fel bydd yr achos.

- 2.1.7 Rhoi rhyw syniad o gyfanswm y costau tebygol i'r Ymgeisydd wrth ddelio gyda'r Mater.
 - 2.1.8 darparu manylion yr achos o blaid ac yn erbyn yr Ymgeisydd fel y gellir gwneud asesiad rhesymol o rinweddau'r mater cyn penderfynu ar y Cais.
 - 2.1.9 rhoi sylw i'r materion hynny yn y Gorchymyn sy'n rhwystro neu'n cyfyngu rhoi indemniad, gan wneud hynny'n ddigon manwl fel y gall y Cyngor fodloni ei hun bod caniatáu indemniad yn disgyn o fewn y pwerau a roddir gan y Gorchymyn.
- 2.2 Er gwaethaf yr uchod, gall y Cyngor (yn gweithredu yn y lle cyntaf trwy ei Gyfarwyddwr Gwasanaethau Cyfreithiol) ofyn am ragor o wybodaeth ar y mater gan yr Ymgeisydd os yw'n credu nad oes ganddo ddigon o wybodaeth i benderfynu'n briodol ar y Cais yn unol â darpariaethau'r Gorchymyn.
 - 2.3 Ni roddir unrhyw indemniad mewn perthynas ag unrhyw gostau a gafodd yr Ymgeisydd cyn cyflwyno cais i'r Cyngor y mae'n rhaid iddo gydymffurfio gyda gofynion Rhan 2 yma.
 - 2.4 Nid yw unrhyw benderfyniad ar Gais yn rhwystro'r Ymgeisydd rhag cymryd unrhyw gamau y gwêl yn ddoeth wrth roi sylw i'r mater, yn amodol ar unrhyw delerau y gellir rhoi indemniad arnynt.

3 Penderfynu'r Cais

- 3.1 Cyfrifoldeb yr Is-Bwyllgor a sefydlwyd gan y Cyngor llawn i'r pwrpas hwnnw fydd penderfynu ar y Cais.
- 3.2 Cynhelir cyfarfod o'r Is-Bwyllgor ("y Cyfarfod") cyn gynted ag y bo modd i benderfynu ar y cais ar ôl derbyn Cais sy'n cydymffurfio gyda gofynion paragraff 2 uchod. Os oes angen, cynhelir y cyfarfod yn breifat gyda'r wasg a'r cyhoedd wedi eu cau allan.
- 3.3 Yn y Cyfarfod bydd adroddiad ysgrifenedig yn cael ei gyflwyno gan y Gyfarwyddwr Swyddoagaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro ynghyd â chopi o'r Cais.
- 3.4 Mae'n bosib, os yw'r Ymgeisydd yn Aelod, y bydd ganddo ef (neu hi) ddiddordeb sy'n rhagfarnu a fydd yn golygu na chaiff ef (neu hi) fynychu'r cyfarfod. Gall yr ymgeisydd ystyried a gofyn am i'r Cais gael ei drin fel a ganlyn yr Is-Bwyllgor:-
 - 3.4.1 fel Cais papur yn unig yn unig heb unrhyw sylwadau ar ran yr Ymgeisydd,

- 3.4.2 trwy gyflwyniad byr ar y Cais ar ran yr Ymgeisydd (er enghraifft gan eu cyfreithiwr) neu
 - 3.4.3 trwy gyflwyniad byr gan yr Ymgeisydd ar yr amod, os oes gan yr Ymgeisydd ddiddordeb sy'n rhagfarnu yn y Mater, ei fod/bod wedi cael caniatâd arbennig yn gyntaf gan Bwyllgor Safonau'r Cyngor yn caniatáu iddo/iddi fynychu'r Cyfarfod a gwneud eu sylwadau yn unol â thelerau unrhyw ganiatâd o'r fath.
- 3.5 Os yw'r Ymgeisydd yn gofyn am yr hawl i wneud cyflwyniad (un ai ei hun neu gan gynrychiolydd) yn y Cyfarfod bydd raid dilyn y drefn isod:
- 3.5.1 Cyflwynir yr adroddiad ysgrifenedig i'r Cyfarfod,
 - 3.5.2 Rhoddir caniatâd i'r Ymgeisydd neu ei gynrychiolydd/chynrychiolydd wneud cyflwyniad byr i gefnogi'r Cais,
 - 3.5.3 Gall Aelodau (neu swyddog) ofyn cwestiynau i'r Ymgeisydd neu i gynrychiolydd yr Ymgeisydd a gellir eu hateb,
 - 3.5.4 Gall yr Ymgeisydd neu ei gynrychiolydd / chynrychiolydd wneud datganiad byr i gloi,
 - 3.5.5 Bydd Aelodau yn trafod y cais yn absenoldeb yr Ymgeisydd a'r cynrychiolydd,
 - 3.5.6 Bydd Aelodau yn penderfynu ar y cais (yn amodol ar ddarpariaethau paragraff 3.7 isod) gyda golwg ar unrhyw fater, cyfyngiad neu amod sy'n codi o'r Gorchymyn neu o'r Polisi hwn ac a all fod yn berthnasol i amgylchiadau'r Cais.
 - 3.5.7 Bydd yr Ymgeisydd neu ei gynrychiolydd / chynrychiolydd yn derbyn rhybudd ysgrifenedig o'r penderfyniad a wnaed cyn gynted ag y bo modd.
- 3.6 Ar yr amod bod yr Is-Bwyllgor yn fodlon bod ganddo ddigon o wybodaeth i wneud penderfyniad ar y cais, yna bydd yn penderfynu'r cais. Bydd raid cefnogi unrhyw benderfyniad gyda rhesymau a bydd raid cofnodi'r rhesymau hynny.
- 3.7 Os yw'r Is-Bwyllgor yn credu bod angen rhagor o wybodaeth cyn y gall benderfynu ar y Cais, bydd yn ceisio cael y wybodaeth honno gan yr Ymgeisydd neu ei gynrychiolydd / chynrychiolydd yn y Cyfarfod. Onid yw'r wybodaeth honno ar gael yn ystod y Cyfarfod, bydd yr Is-Bwyllgor yn gohirio'r cyfarfod wedi iddo nodi a chofnodi'r wybodaeth sydd raid wrthi. Ailgynhelir y Cyfarfod cyn gynted ag y bo modd ar ôl derbyn y wybodaeth y gofynnwyd amdani.

B. Amodau a Chyfyngiadau ar Delerau unrhyw Indemniad a Roddir

- 4.1 Bydd gan yr Is-Bwyllgor ddisgresiwn llwyr ynghylch telerau, natur, hyd ac/neu gyfyngiadau a roddir ar unrhyw indemniad i'r Ymgeisydd ac eithrio y bydd unrhyw indemniad a roddir i Aelod i amddiffyn honiadau o dorri'r Côd Ymddygiad yn destun cap o hyd at £20,000 (ugain mil o bunnoedd). Bydd unrhyw indemniad a roddir yn amodol ar delerau neu gyfyngiadau fel y gwêl yr Is-Bwyllgor yn ddoeth, a chan gymryd i ystyriaeth amgylchiadau pob mater unigol ac unrhyw gyngor a roddir gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro yn y Cyfarfod.
- 4.2 Heb ragfarn i gyffredinolrwydd paragraff 4.1 uchod, gellir rhoi indemniad i'r Ymgeisydd yn amodol ar un neu ragor o'r cyfyngiadau isod:
 - 4.2.1 Cap ar y swm ariannol a indemnrir a bod y swm a delir yn cynnwys TAW,
 - 4.2.2 Cyfyngiad ar gyfraddau a godir gan gyfreithwyr, bargyfreithwyr fesul awr neu gyfraddau unrhyw berson arall y mae eu costau yn rhan o'r Cais,
 - 4.2.3 Ni fydd symiau a indemnrir ond yn cael eu talu i'r Ymgeisydd mewn rhandaliadau ariannol penodol, yn unol â meini prawf neu amodau a osodwyd gan yr Is-Bwyllgor fel rhan o'r penderfyniad ar y Mater,
 - 4.2.4 Dim ond rhai costau arbennig fydd yn cael eu hindemnio,
 - 4.2.5 Ni fydd indemniad yn cael ei dalu (neu ran o indemniad) ond ar ôl cyflwyno i'r Cyngor anfonebau gyda derbynebion ar gyfer costau a nodwyd yn y Cais,
 - 4.2.6 Rhaid cael caniatâd neu gyngor ymlaen llaw gan berson penodol (fel y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro neu gwnsler annibynnol) neu rhaid i'r Ymgeisydd gymryd unrhyw gam a benodwyd mewn perthynas â'r Mater cyn y telir y cyfan neu ran neu gyfran o'r indemniad.

C. Telerau Cyffredinol yr Indemniad

1. Yn amodol ar yr uchod ac unrhyw delerau, amodau neu gyfyngiadau a benderfynir neu a osodir mewn unrhyw achos penodol gan yr Is-Bwyllgor, mae Cyngor Sir Ynys Môn yn indemnio pob aelod a swyddog o'r Cyngor yn erbyn hawliad, atebolrwydd neu golled ac/neu ddifrod mewn perthynas ag unrhyw weithred neu ddiffyg gweithredu gan unrhyw aelod neu swyddog a:-

- (a) Mae wedi'i awdurdodi gan y Cyngor; neu
- (b) Mae'n rhan o, neu'n codi o unrhyw bwerau a roddwyd neu ddyletswyddau a osodwyd ar yr aelod neu'r swyddog o ganlyniad i unrhyw swyddogaeth a weithredir gan yr aelod neu'r swyddog (p'un a ydyw'r aelod neu swyddog, wrth weithredu'r swyddogaeth honno, yn gwneud hynny yn rhinwedd ei swydd fel aelod neu swyddog o'r Cyngor)
 - (i) ar gais neu gyda chaniatâd diamwys y Cyngor; neu
 - (ii) i ddibenion y Cyngor

Ac eithrio na thelir costau amddiffyn hawliad o'r fath a gafwyd cyn bod Cais am indemniad yn llwyddiannus.

Heb ragfarn i gyffredinolrwydd yr indemniad (uchod) mae'r indemniad yn ymestyn i gamau:-

- (a) a gymerwyd dan bwerau dirprwyol;
- (b) a gymerwyd yn bersonol dan unrhyw ddarpariaeth statudol benodol fel y Pennaeth Gwasanaeth Taledig, Prif Swyddog Cyllid, Swyddog Monitro, Deddf Llywodraeth Leol (Contractau) 1997.
- (c) a gymerwyd mewn Partneriaethau, trefniadau cydweithio anffurfiol, sefydliadau elusennol, cwmnïau (beth bynnag fo'u cyfansoddiad) pan fo'r aelod neu'r swyddog yn gwasanaethu fel cynrychiolydd y Cyngor ar y cyrff hyn.

(I bwrpas yr indemniad mae "aelod" yn cynnwys pobl annibynnol a chyfetholedig sy'n eistedd ar Bwyllgor Safonau'r Cyngor).

2. Amodau a Chyfyngiadau sy'n berthnasol i'r Indemniad

A. Ewyllys Da

Rhaid i aelod neu swyddog sy'n dibynnu ar yr indemniad:-

- (i) Credu bod y weithred, neu'r methiant i weithredu, dan sylw o fewn pwerau'r Cyngor neu
- (ii) Pan fo'r weithred neu'r methiant i weithredu yn golygu cyhoeddi neu awdurdodi unrhyw ddogfen ac ynddi ddatganiad ynghylch pwerau'r Cyngor perthnasol, neu unrhyw ddatganiad yn dweud y cymerwyd rhai camau neu y cyflawnwyd rhai gofynion, yn credu bod cynnwys y datganiad hwnnw yn gywir; ac yn y naill achos neu'r llall, ei bod yn rhesymol i'r aelod neu'r swyddog gredu hynny ar y pryd pan y bu i'r aelod neu'r swyddog weithredu neu fethu gweithredu.

Bydd y Cyngor yn rhoi'r indemniad mewn perthynas â gweithred neu fethiant i weithredu os cesglir wedyn bod y weithred neu'r methiant i weithredu y tu draw i rym yr aelod neu'r swyddog dan sylw, ond dim ond i'r graddau bod yr aelod neu'r swyddog yn credu'n rhesymol bod y weithred neu'r diffyg gweithredu dan sylw o fewn grym yr aelod neu'r swyddog ar yr adeg pryd y bu i'r aelod neu'r swyddog fethu gweithredu.

B. Adennill costau

Os rhoddir indemniad i unrhyw aelod neu swyddog mewn perthynas ag amddiffyn unrhyw achos neu achosion troseddol sy'n honni y torrwyd y côd ymddygiad yna:-

- (i) Mewn perthynas ag achos troseddol, os ceir yr aelod neu'r swyddog yn euog o drosedd, yna bydd raid ad-dalu i'r Cyngor neu i'r yswirwyr unrhyw symiau a wariwyd gan y Cyngor neu ei yswirwyr mewn perthynas â'r achos hwnnw.
- (ii) Os yw'r achos yn ymwneud â honiad yn erbyn aelod o dorri'r cod ymddygiad:-
 - (a) Os cesglir bod yr aelod wedi methu â chydymffurfio gyda'r côd ymddygiad (neu os yw'r aelod wedi cyfaddef hynny) ac, o ganlyniad, mae'r aelod yn cael ei atal/hatal, ei atal/hatal yn rhannol neu ei (h)anghymwyso, yna bydd raid ad-dalu i'r Cyngor neu ei yswirwyr y symiau a wariwyd gan y Cyngor;
 - (b) Yn achos honiad ynghylch torri'r côd ymddygiad ac os cesglir bod aelod wedi methu a chydymffurfio gyda'r côd ymddygiad (neu wedi cyfaddef hynny) ac, o ganlyniad, os yw'r aelod yn cael cerydd neu'n cael rhyw gosb arall yn hytrach na'i atal/ hatal, ei atal/hatal yn rhannol neu anghymhwyso / hanghymwyso yna, os yw'r Pwyllgor Safonau yn credu bod hynny'n briodol, rhaid ad-dalu i'r Cyngor neu ei yswirwyr y symiau a wariwyd gan y Cyngor neu ei yswirwyr.

Os bydd angen gwneud ad-daliad bydd hyn yn cynnwys unrhyw TAW a dalwyd fel rhan o'r swm a indemniwyd.

C. Difenwi

Nid yw'r indemniad hwn yn ymestyn i aelod neu swyddog yn **gwneud** unrhyw honiad mewn perthynas â difenwad honedig yr aelod neu'r swyddog hwnnw.

D. Swyddog Canlyniadau

Nid yw'r indemniad hwn yn berthnasol i waith a swyddogaethau'r Swyddog Canlyniadau.

E. Egwyddorion Cyffredinol

- (i) Bydd y Cyngor yn rhoi i'r aelod neu'r swyddog fynediad rhesymol a chymesur at weithwyr ac adnoddau'r Cyngor a chyfleusterau fel bod modd i'r swyddog unigol neu'r aelod unigol ymateb yn briodol i honiadau o atebolrwydd personol;
- (ii) Bydd y Cyngor yn caniatáu cynrychiolaeth gyfreithiol i aelod neu swyddog ar wahân i ymgynghorwyr cyfreithiol y Cyngor ei hun (ac/neu ymgynghorwyr cyfreithiol yr yswirwyr) lle gall diddordebau'r Cyngor a'r unigolyn wrthdaro neu mewn amgylchiadau eraill lle cytunwyd rhwng y Cyngor a'r swyddog unigol neu'r aelod unigol bod cynrychiolaeth gyfreithiol ar wahân yn briodol.
- (iii) Ni fydd y Cyngor yn ceisio adennill gan unrhyw aelod neu swyddog unigol unrhyw golledion a gafodd y Cyngor o ganlyniad i weithredu neu fethiant i weithredu gan yr aelod neu'r swyddog dan sylw ac eithrio:-
 - (a) Lle nad oedd yr aelod neu'r swyddog dan sylw yn credu'n rhesymol bod y weithred neu'r methiant i weithredu dan sylw o fewn ei rym ar yr amser pryd digwyddodd y weithred neu'r diffyg gweithredu, neu
 - (b) Lle roedd y weithred neu'r methiant i weithredu yn dramgwydd troseddol.